

ISLAM I MUSLIMANI U JUŽNO-AFRIČKOJ REPUBLICI

Dolazak muslimana u Južnoafričku Uniju veže se za kolonizaciju indonežanskih otoka i Malaja od strane Nizozemske 1652. godine. Pobunivši se protiv okupacije nizozemske vlasti pobunjenike su za osvetu utovarili na brodove i otpremili u Južnu Afriku kao roblje. Među indonežanskim i malajskim sužnjima bio je i Šejh Jusuf Šefik lider pobunjenika. Sa njim je bilo još 49 muslimana sužanja.

Nakon toga britanske kolonijalne vlasti su počele dovoditi iz Indije i Pakistana, radnike na šećerne plantaže, koji su uglavnom bili muslimani. Nakon što su se snašli u novoj sredini muslimani su počeli širiti islam među ostalim zarobljenicima dovedenih iz različitih krajeva svijeta. Nakon toga počela je islamizacija afričkog stanovništva. U tu svrhu sagrađen je u blizini Johanesburga Islamski centar koji je odigrao značajnu ulogu u širenju vjere islama. Tako je islam u Južnoj Africi postao snažna tvrđava protiv robovlasništva.

Godine 1882. U Južnu Afriku dolazi drugi val muslimanskih useljenika iz Indije. Britanske kolonijalne sile ponudile su muslimanima da ih besplatno prevezu u Južnu Afriku i ugovor o radu na poljoprivredi, što su ovi i prihvatili. Englezi su bili uvjereni da će pored dobrih radnika uspjeti i prevjeriti ove muslimane pa su iz Britanije doveli protestantske misionare. Međutim u tim planovima doživjeli su potpuni fijasko. Rezultati misionarenja među muslimanima su bili mršavi, skoro bez ikakvog uspjeha. Nakon misionarskog neuspjeha kolonijalne vlasti su zabranile muslimanima selidbu iz jedne pokrajine u drugu i odredile im prisilan boravak uglavnom na području Keptauna. Vlasti su odlučile ne priznati vjeru islam i smatrati je ilegalnom, čime su zabranili muslimanima gradnju džamija i drugih vjerskih objekata. Brojni su muslimani zatvoreni za vrijeme apertheida. Prvak muslimanskih sužnjeva imam Abdullah bin Kadi Sem'an je proveo u južnoafričkim zatvorima punih 13 godina. Kada je u zemlju došla demokracija muslimani su se izborili za svoja vjernička i ljudska prava jer su bili na čelu borbe protiv rasističkog režima u Pretoriji. Danas u Južnoafričkoj Republici ima oko 250 mesdžida, oko 100 vjerskih škola. Oni danas žive u sve četiri južnoafričke pokrajine i ima ih oko milijun.

U Južnoj Africi muslimani pripadaju različitim rasama i nacionalnostima. Ima ih Azijata iz Indije, Pakistana, Malezije i Indonezije, te Afrikanaca domicilnih stanovnika Južne Afrike, kao i bijelaca. Većina muslimana Južnoafričke Republike bave se zemljoradnjom, zanatima i privatnim biznisom. Najviše ih živi u pokrajini Orandž.

Prvi mesdžid u Južnoj Africi izgrađen je davne 1665. godine u Keptaunu u dijelu grada gdje su živjeli Malezijci. Danas u Južnoj Africi Nizozemci su dopustili izgradnju ovog mesdžida uz uvjet da muslimanski mladići služe vojsku. U to vrijeme nizozemska vojska ratovala je protiv druge kolonijalne sile Britanije. Nakon poraza nizozemske vojske na bojištu su ostali sami muslimani koji su se hrabro suprostavili Britancima. U znak poštovanja prema njima britanski zapovjednici su ponudili muslimanima da služe njihovu vojsku uz obećanje da će im dopustiti isповijedati njihovu vjeru.

U ovoj zemlji ima stotine vjerskih škola (medresa) koje su izgrađene sredstvima tamošnjih muslimana. Uglavnom su to takozvane *večernje škole*, ali ima i desetine kur'anskih. Na žalost razina tih škola je vrlo niska, skoro primitivna. Nedostaje udžbenika, kvalitetnih vjeroučitelja i školske opreme. Na sveučilištu Durban postoje studije islama. Južno afrički muslimani izdaju dva dnevna lista *Muslim newz* i *El-Kalem*. Oni pored ostaloga imaju pet radiopostaja koje emitiraju islamske programe na engleskom jeziku. Jedna od radio postaja ima čujnost u 50 afričkih zemalja. Otkako je srušen rasistički režim u Južnoafričku Republiku dolaze brojne islamske delegacije. Najaktivniji i obilasku muslimana u ovoj zemlji je šejh Karadavi koji skoro svake godine dolazi održati predavanja. U Keptaunu svake godine održava se jedan od najpoznatijih i najmasovnijih festivala sufizma na koji dolaze sufije iz svih krajeva svijeta. Šerijatski brak je priznat pred sudovima, a muslimanski zastupnici u Parlamentu imaju svoj klub kroz koji utječu na Parlament kod donošenja zakonskih akata.

Ono što je vrlo važno napomenuti, svi muslimani su uvezani u vrhovno zajedničko tijelo *Medžlis Islami*.

U Južnoafričkoj Republici živi 2% muslimana od 48,5 milijuna stanovnika ove zemlje.

Južnoafrički muslimani su i politički organizirani. Jedan broj njih su se uključili u vladajuću Nacionalnu kongresnu stranku, ali ih ima i drugim oporbenim strankama. Među muslimanima djeluju i dvije muslimanske stranke i to: Al-Jema'ah Muslim Party i African Muslim Party kojoj uglavnom pripadaju Afrikanci. Ova posljednja stranka je na izborima 2000. godine dobila dva zastupnika, a 2006. još jednoga, tako da ih sada ima tri. Kada je 1994. godine dokinut rasistički režim u ministarsko vijeće izabrana su četiri ministra muslimana i 10 veleposlanika. Koliko su muslimani politički napredovali govori podatak da trenutno u ministarskom vijeću su dva ministra muslimana, četvorica ministara, preko deset veleposlanika i dvadeset delegata u Parlamentu koji broji ukupno 400 zastupnika. Za vrijeme apartheida Južnoafrička Republika bila je po Ustavu kršćanska država, a sada je multikonfesionalna. Sveučilište El-Ezher otvorilo je u Južnoafričkoj republici studije misionarstva 1995. godine što je uvelike pomoglo

islamizaciju muslimana. Pored najstarijeg svjetskog sveučilišta i druge međunarodne islamske organizacije aktivne su u ovoj zemlji kao što su Rabita, Nedwa, Isesco i druge.

Jedan od najvećih problema južno-afričkih muslimana jesu posljedice apartheida koje su još i danas i te kako vidljive. Muslimani su tijekom omraženog režima prolazili kroz teška iskušenja a da islamski svijet nije bio s tom činjenicom upoznat. Za vrijeme rasističkog režima muslimani u zemlji nisu znali jedni za druge jer im je bilo zabranjeno odlaziti u druga područja. Pored spomenutog i specifičnog problema južnoafričkih muslimana tu su i drugi istovjetni i slični s kojima se suočavaju ostali muslimani u svijetu vezani za bankovne kamate, životna osiguranja, medicinski izazovi, socijalni problemi u obitelji ali među muslimanima ima devijantnih učenja kao što su Behaije i Ahmedije.

Džamija u Durbanu

Džamija u Ladysmithu

Džamija u Cape Townu

Džamija u Gautengu

Šejh Muhammed Nazim el-Hakani, predsjednik Islamskog Savjeta Republike drži hutbu u džamiji u Cape Townu

Džamija u Cape Townu

Sufijska džamija u Ladysmithu

Džamija u Smithu